

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ирен Йорданова Пелтекова,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висшето образование 1. Педагогика, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Физическо възпитание и спорт – плуване) за нуждите на Департамента по спорт при Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Конкурсът е обявен на ДВ, бр. 35 от 18.04.2023 г.

Основание за представяне на становището: Участвам в състава на научно жури съгласно Заповед №РД 38-296 от 12.06.2023 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

За участие в обявения конкурс е подала документи единственият кандидат:
гл. ас. д-р Биляна Красиминова Рангелова

1. Данни по кандидатурата

Представените по конкурса документи от **гл. ас. д-р Биляна Красиминова Рангелова**, съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Според минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в СУ „Св. Климент Охридски“, кандидатите трябва да предоставят материали, оценяващи се на 400 точки. В конкретния конкурс кандидатът гл. ас. д-р Биляна Красиминова Рангелова, участва с научна продукция, която ѝ носи 420 точки, с които покрива МНИ.

Не съм открила доказано по законоустановения ред плагиатство в представените по конкурса научни трудове.

Документите са старателно описани и систематизирани, което значително улеснява оценяването на представените материали за участие в конкурса.

2. Данни за кандидата, преподавателската и треньорска дейност

Биляна Красимилова Рангелова е на трудов договор в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ от 05.12.2016 г. Успешно защитава докторски труд на тема „Ефектът от адаптирана програма по плуване при бебета“. През годините участва и печели конкурси за заемането на академичните длъжности асистент и главен асистент. Всичките образователно-квалификационни и образователно-научни дипломи на Биляна Рангелова са свързани с физическото възпитание и спорт и спортната подготовка по плуване и съответно са в пълен синхрон с участието ѝ в този конкурс. Като допълнение към образователните и квалификационни дипломи на кандидата отбелязвам, че тя е магистър по спортна журналистика.

От направеното официално сведение за преподавателската заетост, за период от пет години (от уч. 2017-2018 г. до уч. 2021-2022 г.) е видно, че гл. ас. Рангелова има средно 736,64 учебна заетост, от които 600 са аудиторна заетост. Информацията, свързана с наукометрията, показва, че тя покрива изисквания в много висока степен. Тя води лекционен курс и много семинарни и практически упражнения по плуване със студенти от ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ при СУ „Св. Климент Охридски“. Водените от нея студентски отбори по плуване неизменно се класират в челната тройка в Университетските игри. Тя взима активно участие с академична ангажираност като член на атестационната комисия, отговорник за учебната дисциплина „Спорт“ в Педагогическия факултет, активен участник в преподавателските спортни форуми, член на организационния състав за летните и зимни спортни практики със студенти от СУ. Участва в проектни дейности и научни конференции.

Извън университетската си натовареност, гл. ас. д-р Биляна Рангелова е свързана с обществена и треньорска дейност. Тя е треньор по плуване в СК „Академик-Софийски университет“, работила е в детска градина като треньор по плуване (2003-2005), доброволец е в организацията за спорт с интелектуални затруднения „Спешъл Олимпикс“ и в организацията и провеждането на състезания по плуване за деца със затруднения към Фондация „Воден път“. Тя има диплома за воден спасител и е съдия по плуване.

Състезателната биография на Биляна Рангелова показва, че тя е утвърден и разпознаваем състезател по плуване. Кандидат майстор на спорта от 2000 г. и републикански шампион по плуване за ПК „Левски“.

3. Синтезирана оценка на научните трудове, представени за конкурса

В количествен аспект научните трудове са представени в една монография, една книга и 14 статии и доклади в научни списания и сборници от конференции. Всичката продукция е видна в системата „Авторите“ на страницата на СУ. Като брой точки (200) придобити от научната продукция като статии и доклади са напълно достатъчни и покриват препоръчителните критерии от МНИ за присъждането на академичната длъжност „доцент“.

Научните трудове на гл. ас. Биляна Рангелова за участие в конкурса основно са насочени към проблемите на теорията и методиката на физическото възпитание и спортната подготовка по плуване. Тя засяга наболели и все още нерешени въпроси свързани с университетския плувен спорт и учебните програми по плуване за студенти. Във фокуса на нейните разработки са обучението по плуване в открити водни площи, учебни програми за обучението по плуване за бебета и възрастни хора, плуването като средство за подобряване на физическата дееспособност и развитие, подобряване качеството на живот, плуването като профилактика за укрепване на здравето и реална възможност за опазване на живота, двигателна активност и забавление. Биляна Рангелова не се ограничава само с търсенето на отговори за обучението по плуване, нейните интереси засяга и исторически анализи за дългият път на плувния спорт в света, в България и в университетите.

Научните интереси на Биляна Рангелова показват поетапно и задълбочено навлизане в теми и области, свързани с методите на преподаване по плуване във висшите училища и обучението по плуване от най-ранна възраст. Практическата приложимост на резултатите, представени в публикации на гл. ас- д-р Биляна Рангелова в научните ѝ статии, са с приносен характер.

Монографичната книга със заглавие **„Подобряване на някои физиологични показатели и двигателни качества сред студентите чрез средствата на плувния спорт“** е публикувана 2023 г. рецензирана е от двама научни рецензенти, обемът е 119 страници, онагледена е с 10 фигури, 16 илюстрации, 16 графики и 45 таблици. Съдържанието е оформено в основни четири части: „Постановка на проблема“, „Концептуална рамка“, „Плуването – средство за подобряване функциите на дихателната система, силата и гъвкавостта на раменен пояс и горни крайници“, която е разделена на три подчасти и „Програма по плуване за подобряване на някои физиологични показатели и двигателни качества“.

Монографията е основният труд, който има значителен приносен характер, като приносите на труда според мен са концентрирани в трета и четвърта част, централни за изследването, безспорно най-информативните от научно-

изследователска, методическа и практико-приложна гледна точка. Трета част „Плуването – средство за подобряване функциите на дихателната система, силата и гъвкавостта на раменен пояс и горни крайници“ е с научно- изследователски принос. В тази глава са представени резултатите от изследване на антропометричният показател – гръдна обиколка, вариационен и сравнителен анализ. В четвъртата част „Програма по плуване за подобряване на някои физиологични показатели и двигателни качества“, авторът излага целите на програмата, описва средствата, методическите изисквания и нейните предимства и четиригодишен модел за обучение по плуване на студенти. Тази глава е с методически принос и е свързана именно с изготвената и приложена програма по плуване за студенти.

Монографичният труд е четивен, написан на разбираем и същевременно с това научен стил, добре илюстриран и логически представен. Като специалист по спорт за мен бе удоволствие да се запозная със съдържанието.

Изводът е, че публикациите на Рангелова се очертават като широк тематичен обхват, но същото време свързан с плувния спорт. Методите на изследване са използвани коректно и резултатите са представени точно и компетентно във всичките ѝ публикации.

4. Лични впечатления

Биляна Рангелова използва уместно традиционните и съвременни методи за обучение на студенти по плуване. Тя има солидна практическа и теоретична подготовка в областта на методите на преподаване. Гл. ас. Рангелова притежава методически умения за обучение на студенти, които са в основата на формиране на авторитета ѝ на много добър преподавател. Тя показва умения за ефективна комуникация със студенти, колеги, треньори, работи успешно с членове на екипи по проекти и университетски и вътрешноуниверситетски комисии.

5. Приноси

След анализа на представените научни трудове може да се обобщи, че личният принос на кандидатът гл. ас. д-р Биляна Рангелова е насочен в три основни направления:

- Теория и методика на подготовка по плуване от ранна детска възраст.
- Теория и методика на подготовка по плуване в университетски условия.
- Формиране на здраво поколение и водене на здравословен начин на живот със средствата на плувния спорт.

Научните приноси се изразяват в осъвременяване и разширяване на историята, теорията, методиката и практиката на дисциплината плуване и допълват теорията и методиката на физическото възпитание и спорт.

Смятам, че авторската справка за приносите, изготвена от гл. ас. д-р Рангелова, адекватно ги пресъздава.

6. Заключение

В заключение представената монография със заглавие **„Подобряване на някои физиологични показатели и двигателни качества сред студентите чрез средствата на плувния спорт“**, научните статии, преподавателската и треньорска дейност, цитиранията, проектната дейност, участията в научни форуми, реализираните научни изследвания са убедителни доказателства за това, че кандидатът гл. ас. д-р Биляна Рангелова е утвърден специалист в академичната среда; тя съчетава в научното си израстване практическите умения, теоретичната подготовка, изследователската дейност, треньорската дейност и качеството на образованието в СУ „Св. Климент Охридски“.

Като се уповавам на гореизложеното давам **положителна оценка** на кандидата **гл. ас. д-р Биляна Красиминова Рангелова**, за заемане на академичната длъжност **„доцент“** в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Физическо възпитание и спорт – плуване) и правя предложение към членовете на научното жури да вземат решение тя да ѝ бъде присъдена.

04 август 2023 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Ирен Пелтекова/